

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

71. Quid hæc in parte dicendum de impubere, minore, filio familias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

jurisdictione, jure patronatus, & non conjunctivè & principaliter, citans pro hac distinctione Gemin. in c. 1. de jure patr. Calderin. Roch. Lamb.

7. Respondeo septimò: ubi agitur de venditione aut alia dispositione de juribus universis, verificanda est proprietas juris patr. in transferente, & si agitur de castro, supponendum, quòd annexio juris patr. ad castrum sit clara; aliàs enim non datur hujusmodi transitus per venditionem similemve dispositionem. Lott. l. 1. q. 9. n. 53. & 54. ex Mantic. decis. 164. n. 2. Porro deprehenditur, an jus patr. fuerit reservatum castro vel dignitati, aut è contra singulari personæ Domini Castri, seu obtinentis talem dignitatem, ex formula ipsius dispositionis; an videlicet personæ vel potius dignitati facta sit concessio, Lott. n. 56. ex eodem Mantic. decis. 150. n. 5. ubi etiam, quòd censeatur facta adhuc personæ, etiamsi post nomen proprium adjectum nomen dignitatis; cum illa adjectio censeatur potius facta demonstrationis gratiâ: quòd idem est in dubio; cum istiusmodi concessiones fieri consueverint propter merita, quæ ratio non cadit in castrum vel dignitate. Lott. n. 57. De cætero ubi non constat de simili titulo domini, ad alias conjecturas & præsumptiones recurrendum; ut si supposito patronatu, Ecclesia sita sit intra mœnia arcis vel castri, præsumitur jus patr. annexum ipsi castro, præcipuè concurrente observantiâ; quia præsentationes factæ ab eo, tanquam qui pro tempore fuit Dominus castri. Lott. n. 58.

Questio 68. Quid si ergo contra juris prohibitionem vendas jus patr. eritne venditio valida?

Respondeo: validam esse censet Suar. cit. l. 4. de Simon. c. 57. n. 13. ideo, quòd nullibi irriteretur ipso jure; ex eo enim, quòd in Trid. sess. 25. c. 9. dicatur, nullus jus patr. transferre in alium contra canonicas sanctiones præsumat, alioquin ipso jure patronatu privatus existit, non inferitur, translationem esse nullam; sed esse annullandam: probabilius tamen esse invalidam, & non posse emptorem patronatum retinere, sed manere illum penes vendentem usque ad sententiam declaratoriam criminis, censet Castrop. cit. p. 4. n. 12. citans pro hac Garc. p. 5. c. 9. n. 9. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 8. eò quòd patronatus in neminem transferri possit, in quem Ecclesia non consenserit; Ecclesia autem translationem simoniacam reprobatur, easque omnes translationes irritat, c. quamvis. de pænis. c. præterea de transactionibus. Idem cum Castrop. tenet Corrad. cit. c. 5. n. 46. nisi quòd dicat, venditorem hoc ipso esse privatum patronatu, & Ecclesiam effici liberam. Porro licet venditio talis censeretur simoniaca & nulla respectu ipsius juris patr. deducti principaliter in venditione; valere tamen adhuc venditionem, respectu saltem universitatis & aliorum sub ea contentorum, & expressionem juris patr. rejici, ac si adjectum non fuisset, quemadmodum plura sæpe venduntur, & in uno eorum venditio non tenet; tenet tamen in aliis. Et quemadmodum, dum conditio apponitur in erectione beneficii jure reprobata & rejecta per Episcopum, tamen valida manet fundatio beneficii; id inquam docet Lamb. p. 2. l. 1. art. 21. n. 1. apud Corrad. loc. cit.

PARAGRAPHVS 19.

De subiecto juris patr. & de iis, qui præsentare possunt.

Questio 69. An pagano & judæo edificanti vel ecclesiam, vel eminenti castrum, cui jus patr. annexum est, competere possit jus patronatus?

Respondeo negativè: cum hoc jus nullus obtinere possit, nisi ab ecclesia fuerit concessum; at Ecclesia solis fidelibus id concessit, ut constat ex c. quicumque. 16. q. 7. c. pia mentis. eadem causâ & q. Castrop. cit. p. 4. n. 19. Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 7.

Questio 70. Num hæreticus sit capax juris patr.

Respondeo: ob hoc crimen reddi aliquem hujus juris incapacem, etiamsi fuerit fundator Ecclesie. Lott. l. 2. q. 14. n. 18. de hoc plura inferius, ubi de amissione juris patr.

Questio 71. Num jus patr. competere possit infanti & pupillo?

Respondeo affirmativè: sunt enim capaces legati & hæreditatis; ergo & patronatus hæreditati annexi. Azor. loc. cit. c. 2. q. 14. Abb. in c. de jure p. n. 5. Feder. de Senis, & c. quos citat & sequitur Castrop. n. 2. Et si enim infans ob defectum rationis præsentare nequeat, habere tamen potest tutorem, qui id nomine illius faciat; nequaquam autem procurator vel tutor patronatum obtinet. Castrop. n. 21. quin & pupillus septennio major ipse præsentare potest, etsi secus sit de electione competente jure collegii, c. ex eo, uti etiam in præsentatione competenti jure collegii, & non jure proprio & singulari, Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 186. & 189. citans alios ac dicens esse sententiam communem contra Jo. Nicol. Delphin. l. 2. de jure patr. q. 10. n. 182. negantem, pupillum posse præsentare, ex eo, quòd careat discretionem, non possit habere discretionem præsentationis idoneum, nisi fortè malitia superaret ætatem. In quod etiam inclinare videtur Corad. p. 4. cap. ult. n. 17. dicens sententiam communem propter lubricitatem ætatis pupilli sibi videri dubitabiliorem. Idque etiam absque tutoris vel curatoris autoritate; quia nullibi cavetur hanc autoritatem in hac nominatione requiri, sicut neque requiritur in contrahendis sponsalibus. Azor. loc. cit. Castrop. n. 20. Garc. loc. cit. n. 196. citans Pavinum de potestate capis. sede vac. p. 2. q. 5. n. 5. Rebuff. de nominatione. q. 17. n. 51. Roch. v. competens. q. 4. n. 13. & c. Qui tamen omnes dicunt, quòd expediat, sitque honestum, ut pupillus præsentet tutore auctore. Sed neque tutorem ullo modo præsentare posse, nisi de voluntate & consensu (saltem tacito, v. g. quia sciens tutorem præsentasse, non contradixisset, nec præsentasset alium intra tempus datum ad præsentandum. Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. n. 17. Mohed. Abb. & alii apud Garc. n. 192. deque tali scientia pupilli intra tempus datum ad præsentandum constare deberet Episcopo ipsius pupilli septennio majoris, habentis usum rationis gl. in c. ex eo. de elect. v. suffragium Azor. Roch. Rebuff. Pavin. apud Castrop. n. 21. & Garc. n. 191. dicit esse communioem, Nihilominus

con-

contrarium sibi videri ait Castrop. eò quòd tutor propriè detur ad regendam personam pupilli, ad eòque & ratione hujus personalis regiminis presentare poterit. Idem tenet Pirh. n. 18. & Garc. n. 194. dum ait, tutorem posse absolutè presentare, valereque ejus presentationem; addunt tamen, nisi pupillus rationis discretione prèditus contradicat, vel ante institutionem alium presentet: in quo casu preferendam presentationem factam à pupillo, eò quòd ipse sit Dominus istius juris patr. etiam si presentasset minus dignum prè alio, quem presentavit tutor, tenent Pirh. loc. cit. Roch. Rebuff. Pavin. alique citati supra à Garc. n. 196. vel saltem æquè dignum, ut alii apud Garc. n. 187.

2. De curatore tamen censet Castrop. loc. cit. & Garc. n. 196. eum presentare non posse, eò quòd is, cum principaliter datus sit pro administratione bonorum minoris, & non personæ, patronatum competentem minori & ejus bonis non annexum administrare non possit, neque ad beneficia virtute illius presentare.

Questio 72. Quid hac in parte dicendum de impubere, minore, filio familias?

1. Respondeo primò: & hos capaces esse juris patronatus, posseque per se ipsos presentare, dum septennio majores sunt. Sequitur à potiore ex responsis, ad quest. præc.

2. Respondeo secundò: etsi æquum sit ut tales impuberes non presentent absque tutorum autoritate, eò quòd hi dentur ad actiones personarum impuberum regendos, si tamen impubes septennio major presentavit sine tutoris autoritate, valet presentatio ab illo facta jure proprio & singulari. Pirh. n. 18. juxta dicta quest. præc. de pupillo.

3. Respondeo tertio: potest quoque pater presentare ad beneficia juris patr. competentis filio, quamdiu hic impubes & sub ejus potestate est; quia toto eo tempore personæ filii administrationem habet Castrop. loc. cit. n. 22.

4. Respondeo quartò: ita ad puberem etsi minorem 25. annis spectat presentatio, ut neque tutor, neque pater illius, vi juris patr. competentis filio valide presentare possit. Castrop. cit. n. 22. Garc. n. 195. & 299. contra Baëzam & Guttier. quorum sententiam falsam esse, & non nisi in curatore furiosi procedere, asserit Garc. Siquidem in talibus ut publici juris, neque curatoris potestas, neque minor ætas attenditur. Garc. n. 196. ex Anchar. conf. 355. & Butrio conf. 30. cessatque post pubertatem filii administratio, & solum in ejus bonis conceditur: quòd ad spiritualia autem & dependentia ab iisdem pertinentibus ad filium patria potestas se non extendit, & pater nullo modo se intromittit, & nihil juris habet, & administratio residet penes filium. Garc. n. 197. ex Navar. Castrop. loc. cit. Sed neque pater presentare potest pro filio tanquam pater & conjuncta persona, etiam cum cautione de rato; tum quia ad presentandum requiritur speciale mandatum, ut Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. art. 17. n. 4. & DD. in c. fin. de concess. præb. tum quia in causa spirituali, qualis est hæc, pater vel alia persona conjuncta non admittitur sine mandato, etiam cum cautione, ut Lamb. loc. cit. Abbas in c. nonnulli. de rescript. n. 2. nisi ratificatio fieret intra tempus datum ad presentandam, ut Roch. Pirh. cit. n. 18. Garc. n. 201. ita ut non sufficeret, quòd intra dictum tempus non fiat presentatio alia, aut contradictio patroni, nisi constet intra dictum tempus de scientia illius; & hoc, quan-

do pater presentavit, qui aliàs est legitimus administrator filii. Garc. n. 205. Nihilominus si patronatus competat filio ob bona adventitia, quorum pater habet usum fructum, posse presentare patrem, & non posse presentare filium, tenet Castrop. loc. cit. n. 22.

Questio 73. An, & qualiter patronatus competens uxori, & hinc potestas presentandi transeat in maritum, seu participetur ab eo?

1. Respondeo primò: supponendo tanquam certum, etiam fœminas esse capaces juris patronatus. c. ult. de concess. præb. Abb. inc. i. n. 3. & c. 25. h. t. Azor. loc. cit. c. 21. q. 10. cum communi. Acquirunt enim sibi hoc jus, si quis edificaverit, & c. Ecclesiamque verbo, si quis, etiam comprehenditur si quis, & masculinum continet fœmininum, gloss. in c. general. de elect. in 6. v. universos, nisi subjecta materia aliud suadeat, sic jus patronatus hereditarium etiam transit in fœminas; item relictum consanguineis. Garc. cit. c. 9. n. 145. & 144. ita etiam succedit fœmina in jure patronatus per modum majoratus instituto, ita ut ad animum duntaxat deveniat, nempe primogenitum seu proximiorum, nisi fœmina expressè sit exclusa. Garc. n. 145. ex Covar. præc. q. c. 38. n. 13. Mol. l. 1. c. 1. n. 26.

2. Respondeo secundò: Si patronatus uxoris sit personalis, & bonis ejus non annexus, jura illius non communicantur marito; quia sunt propria uxoris, & ad onera matrimonii præstanda non conducunt. Castrop. loc. cit. n. 27. cum communi.

3. Respondeo tertio: neque jura patronatus competentis uxori ob bona propria ac paraphernalia v. g. per majoratum acquisita, aut ab ea tanquam hærede vel consanguinea fundatoris habita per successione, dum ea marito data non sunt in dotem, communicantur marito, ac proinde vi talis patronatus non potest presentare, subsidium in necessitate ab ecclesia exigere, aut ullatenus se intromittere; nisi fortè uxor ex urbanitate patiatur maritum simul presentare. Castrop. ibidem. Pirh. num. 17. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 13. q. 7. n. 18. Garc. n. 185. citans Molin. de primogenit. l. 1. c. 24. n. 32. Gutt. p. 13. de iur. l. c. 29. n. 4. contra Lamb. ibidem apud Garciam æquiparantem in eo casu maritum tutori.

4. Quartò: dum patronatus est annexus bonis uxoris ab ea marito datis in dotem, jus patronatus & presentare durante matrimonio spectat ad solum maritum; quia cum non solum fructus, sed etiam dominium rerum dotalium, saltem civile & jurisdictione, transeat, & sit penes maritum, juxta l. Doce de rei vend. & l. cum dotem. c. de jure dotium, citatas à Pirh. & juxta doctrinam glossæ communiter receptæ in l. in rebus. c. eod. v. naturali, quam sequitur Bartol. n. 3. & Bald. n. 6. apud Castrop. n. 28. (quod idem fusè disputatum vide apud Garc. n. 147.) non solum fructus, qui commod. ratem pretio æstimabilem ad onera matrimonii sustinenda præstant, sed & alii omnes ad eum pertinere debent; cum de jure civili maritus absolutè censetur Dominus in ordine ad omnes effectus, præterquam in jure exceptos, inter quos non est jus patronatus: atque ita jus patronatus non per se, sed accessoriè cum dominio five vero & naturali, five civili tantum cumque universitate rerum dotalium ac jurium transit in maritum; Unde jam verum non est, quod tradit Lamb. p. 3. l. 2. q. 6. art. 3. n. 8. incohærenter ad ea, quæ tradiderat p. 2. l. 1. q. 10. art. 2. jus patronatus in maritum transire cum universitate in dotem datà; nimirum